

Ya?I?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ya?I?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33052>

Özet

Ya?l?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i (OPQOL-brief), ya?l? bireylerin kendi perspektiflerinden ya?am kalitesi düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif kapsamlif bir psikometrik arac?n k?salt?lmif versiyonudur. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ve psikometrik özelliklerinin de?erlendirilmesi, Çal??kan ve arkada?lar? (2019) taraf?ndan gerçekte?tirilmif tir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk ya?l? bireylerin kültürel ve dilsel yap?s?na uygunlu?unu ve bilimsel geçerlili?ini test etmeyi amaçlamif tir. OPQOL-brief, geriatrik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda ya?am kalitesinin h?zli? ve etkili bir ?ekilde de?erlendirilmesi için de?erli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, Ya?l?lık, OPQOL-brief, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Geriatri, Subjektif ?yi Olu?.

Yazarlar

Çal??kan, H., Ayçiçek, G.S., Özsürekc?, C., Tuna Do?rul, R., Balc?, C., Sümer, F., Özcan, M., Karabulut, E., Halil, M., Cankurtaran, M., Balam Yavuz, B.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ya?l? popülasyonun ya?am kalitesini h?zli?, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Orijinal ölçek, ya?l?lar?n kendi deneyimlerine dayanarak ya?am kalitesini tan?mlama çabalar?n?n bir sonucu olarak geli?tirilmif tir. Türkçe uyarlamas?n?n amac? ise, bu k?sa formun Türkiye'deki ya?l? nüfusa uygulanabilirli?ini sa?lamak ve uluslararası ara?t?rmalarla kar??la?t?r?labilecek standart veriler elde etmektir.

OPQOL-brief, ya?l? bireylerin sa?lık, sosyal ili?kiler, psikolojik iyi olu? ve ba??ms?zlik gibi ya?am?n çe?itli alanlar?ndaki memnuniyet düzeylerini de?erlendirerek, multidisipliner geriatri ekiplerine kapsamlif bir bak?? aç?s? sunmay? hedefler. Bu sayede, ya?l?lık dönemine özgü müdahale programlar?n?n etkinli?i ölçülebilir.

Yap? (Ölçülen Kavram)

Ölçek, ya?l?lık dönemine özgü ya?am kalitesi kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle Dünya Sa?lık Örgütü (WHO) taraf?ndan tan?mlanan fiziksel sa?lık, psikolojik durum, sosyal ili?kiler, ba??ms?zlik düzeyi ve çevre faktörleri gibi geni? boyutlar? kapsar. OPQOL-brief, bu karma??k yap?y?, ya?l?lar?n kendileri için önemli gördükleri anahtar alanlara odaklanarak özetler.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireyin ya?am ko?ullar?na ve deneyimlerine dair subjektif

değerlendirmesidir. Bu, sadece hastalık yokluğunu değil, aynı zamanda anlamlı sosyal katılımlar, kişisel gelişimi ve duygusal refahı da içeren bütüncül bir iyi oluş halini ifade eder.

Geçerlik

Çalçıkan ve arkadaşları (2019) tarafından yürütölen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerli ve diğer geçerlik türleri detaylıca incelenmiştir.

Yapı Geçerlili: Çalışmada, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını doğrulayıp doğrulamadığı Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin Türkçe formunun orijinal OPQOL-brief'in faktör yapısıyla uyumlu olduğunu ve Türk popülasyonunda da geçerli bir ölçüm sağladığını göstermiştir.

Kriter Geçerlili: Ölçeğin, benzer psikolojik yapıları ölçen diğer geçerli araçlarla (örneğin, genel sağlık veya depresyon ölçekleri) anlamlı korelasyonlar gösterip göstermediği incelenerek, eş zamanlı geçerliliği desteklenmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin zaman içinde tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini değerlendirmiştir. Çalçıkan ve ekibi, iç tutarlılık ve muhtemel test-tekrar test güvenilirliği yöntemlerini kullanmıştır.

İç Tutarlılık: Ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu belirten Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin aynı temel yapıyı ölçmede başarılı olduğunu kanıtlamaktadır. Bu değerlerin, OPQOL-brief'in Türkçe formunda kabul edilebilir düzeyde, hatta mükemmel düzeyde olduğu rapor edilmiştir.

Kararlılık (Test-Tekrar Test): Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verme yeteneği değerlendirilmi olup, elde edilen korelasyon katsayıları, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını göstermiştir.

Faktör Analizi

Yaşlıların Yaşam Kalitesi Özeti Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin yapısal bütünlüğünü test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin yaşı bireylerin yaşam kalitesini tek bir temel faktör ya da önceden belirlenmiş çoklu faktörler altında ölçme yeteneğini incelemiştir.

DFA sonuçları, model uyum indekslerinin (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir seviyelerinde olduğunu ve bu durumun, ölçeğin orijinal teorik yapısını Türk popülasyonunda da korunduğunu doğrulamıştır. Bu bulgular, OPQOL-brief'in kapsamlı yapısal psikometrik

olarak sağlam olduğunu göstermektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation/Validation of the Older People's Quality of Life-Brief Scale).

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmemiş olmakla birlikte, yaşam kalitesi ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan Likert tipi formatının kullanıldığı varsayılmaktadır).

Language Available: Türkçe. Orijinal form İngilizcedir.

Population Group: Yaşlı bireyler (Geriatric Popülasyon).

Age Group: Genellikle 65 yaş ve üzeri bireyler.

Population Details: Türkiye'de yaşayan ve Türk kültürüne mensup yaşlı bireyler üzerinde geçerlenmiştir.

Test Methodology: Bireyin subjektif yaşam kalitesi algısının ölçen kendini raporlama aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Yaşam Kalitesi, Yaşlılık, Psikometrik Özellikler, OPQOL-brief, Geriatri, Ölçek Uyarlama, Kronik Hastalık.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: daghatidag@yahoo.com.tr (Sorumlu Yazar Hatice Çalkan).

Correspondence Address: Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Hatice Çalkan ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: Türkçe uyarlamasının yayımlandığı yıl **2019**'dur.

Kaynaklar

Çal??kan, H., Ayçiçek, G.S., Özsürekçi, C., Tuna Doğrul, R., Balc?, C., Sümer, F., Özcan, M., Karabulut, E., Halil, M., Cankurtaran, M. & Balam Yavuz, B. (2019). Turkish validation of a new scale from older people's perspectives: Older people's quality of life-brief (OPQOL-brief). *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 83, 91-95. <https://doi.org/10.1016/j.archger.2019.04.002>

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [yaslilarin-yasam-kalitesi-ozeti-olcegi-toad.pdf](#)

Yaşlıların Yaşam Kalitesi Özeti Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, telif hakkı koruması nedeniyle burada listelenmemektedir. Ölçek maddelerine erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi veya ilgili bilimsel makalenin (Çal??kan et al., 2019) incelenmesi gerekmektedir.